

Viite

Asia

Presidentti Putinin näkemyksiä metsäsektorin kehittämisestä

Asiasanat VENÄJÄ, KESTÄVÄ METSÄTALOUS**Hoitaa UM** ITÄ-22**Hoitaa UE** MOS

Koordinoi

Tiedoksi

ITÄ-20; ITÄ-21; ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KPO-10

BER; PIE

KTM; MET; METSÄHALLITUS; METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY;

MMM/MEO; MTK; SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS; VM; YM; YM/ALO; YM/KVY

**Presidentti Putin otti kantaa metsäsektorin kehittämiseen
valtakunnanneuvoston puheenjohtajiston kokouksessa 17.06.2002.****Presidentti totesi alan pysähtyneisyyden tilan ja arvioi tehottoman
metsähallinnon olevan yksi perussyö ongelmiin. Hän painotti
metsäsektorin pitkäjänteisyyttä ja alan nykyaikaisen infrastruktuurin
kehittämisen tarvetta ja piti vertikaalisesti integroitujen yhtymien
muodostumista myönteisena ilmiönä.**

Viime aikoina on tiedotusvälineissä viitattu presidentti Putinin metsäsektoria koskeviin kannanottoihin. Luonnonvaraministeriön aikakauslehdessä "Venäjän luonnonvarojen käyttö ja suojelu" No 5-6/2002 julkaistiin Putinin valtakunnanneuvoston puheenjohtajiston kokouksessa 17.06.2002 käyttämä puheenvuoro. Seuraavassa on käännös tästä puheenvuorosta ja sen tulkintaa:

**Venäjän Federaation presidentin V.V. Putinin puheenvuoro valtakunnanneuvoston
puheenjohtajiston kokouksessa**

Me palaamme tänään käsittelemään Venäjälle hyvin tärkeää kysymystä; metsätaloutta. Minun on heti sanottava, että emme ole onnistuneet monista pohdinnoista huolimatta löytämään ratkaisua, jolla päästäisiin liikkeelle pysähtyneisyyden tilasta. Suunnattomat metsävarat mahdollistaisivat varmasti valtiolle pysyvät varmat tulot. Kuitenkaan, kuten jo sanoin, näin ei tapahdu vaan metsäteollisuuden pääalojen tuotanto on keskusteluistamme huolimatta viimeisten 10 vuoden aikana pudonnut kolmasosaan. Erityisen selvästi ovat pudonneet valtion kassaan kertyviä tuloja kuvaavat tunnusluvut. Tämä ei ole vielä lopullinen tieto, mutta jos absoluuttista tuotannon volyyymia kuvaavat luvut myös alenevat, on se kaksin verroin surullisempaa. Tämä tilanne johtuu vallinneesta säälimättömästä suhtautumisesta Venäjän rikkauteen ja alan erittäin tehottomasta hallinnosta.

Markkinatalous ei ole metsäsektorilla vielä omaksunut sivistynyttä toimintatapaa. Metsäsektorilla ei ole vielä kehitetty tarvittavia pitkäjänteisen talouden harjoittamisen edellyttämiä taloudellisia ja oikeudellisia puitteita. Nimenomaan pitkäjänteiseen talouden harjoittamiseen haluan kiinnittää erityistä huomiota. Alalla jatkuu ei-teollinen kuten ennen sanottiin "pimeän talouden" malli. Siihen

viittaa sekin, että pitkäjänteistä liiketoimintaa ei pidetä edullisena. Meidän on katsottava itseämme - valtio on tähän syyllinen.

On selvää, että tulee edistää nykyaikaisen infrastruktuurin kehitystä tällä talouden alueella. On vakavasti valmisteltava sellaisia pitkäjänteisen talouden harjoittamisen keinoja kuin metsäalueiden konsessiot ja pitkäaikainen vuokraus. Ongelmista huolimatta alalla on jo alkanut suurten vertikaalisesti integroituneiden yhtiöiden muodostuminen. Yhtiöiden, jotka kykenevät ottamaan käyttöön edistynyttä teknologiaa ja toteuttamaan sekä puunkorjuuta että puunjalostusta. Ne pystyvät tuottamaan korkealaatuisia ja pitkälle jalostettuja tuotteita. Erityisen tärkeää on, että ne pystyvät ajattelemaan maan metsävarojen uudistumista. Yleensäkin ihmisten ei tulisi suhtautua metsään kuten satunnaisen kävijän, joka tuli, hakkasi, lähti, myi, sijoitti rahat ja unohti metsän ongelmat. On toimittava kuten sellaiselle isännälle kuuluu, joka järjestää taloutensa pitkäjänteisesti.

On vielä eräs ongelma; metsävaroja ja niiden käyttöä koskevan tilastoinnin nykyaikaistaminen. Metsävarakirjanpidon tulee antaa objektiivinen arvio metsävarannostamme. Se on välttämätöntä, koska meidän tulee tietää metsiemme sijainti, määrä ja laatu. Puhumme paljon metsävaroista yleisellä tasolla mutta emme kykene aina konkretisoimaan tarpeeksi asioita.

Emme saa unohtaa, että metsä on Venäjän ja liioittelematta myös koko maailman ekologinen resurssi. Siksi on säilytettävä tasapaino metsien hakkuiden ja metsän uudistamisen välillä. Valtion velvollisuus on laatia selvät ohjeet, jotka edistävät metsätalouden harjoittajia toteuttamaan metsän uudistamista.

Yksi kuumista kysymyksistä sanan suoranaudessa merkityksessä ovat metsäpalot. Palot eivät läheskään aina syty luontaisista syistä. Häätätilaministeriön ja pääsyyttäjän selvitykset osoittavat, että usein syynä on ihmisen toiminta ja taustalla on ihmisen piittaamaton suhtautuminen luontoon. Palontorjunta jää taustalle (valitettavasti tämä on suoraan meidän syyimme) ja paloihin liittyy myös tahallisuutta ja oman edun tavoittelua. Meidän syyimme tämä on siksi, että emme ole laatineet selviä, ymmärrettäviä ja asianmukaisia nykypäivään sopivia sääntöjä. Näidenkin ongelmien ratkaisun pahimpana esteenä on sivistyneen markkinaympäristön puuttuminen sekä järjestyksen ja koordinaation puute valtion hallinnossa sekä oikeusviranomaisten toiminnassa.

Lopuksi haluaisin painottaa sitä vielä kerran, että metsäsektorilla tarvitaan teollisten rakenteiden uudelleen muotoilua sellaisiksi, että ne vastaavat nykypäivän näkökulmasta markkinatalouden vaatimuksia. Tulee määritellä tiukasti ei vain valtion mukanaolon aste vaan myös valtion ja metsätalouden harjoittajien suhteiden säätely. Tärkeää on edistää markkinatalouden kehitystä metsäsektorilla ja toisaalta turvata maan metsävaranto ja sen tuottokyky. Tämä on meille tärkeä tehtävä ei vain nykyisyyttä vaan myös tulevia sukupolvia varten.

Vielä kerran haluan kiinnittää huomion asioihin, joita pidän ensisijaisina:

- Ensiksi: Valtion tulee määritellä tiukat ja selvät säännöt metsäsektorin markkinoille. On erotettava toisistaan taloustoiminta ja valvonta- sekä hallintotehtävät.
- Toiseksi: On luotava selkeä lainsäädännöllinen perusta metsätaloudelle.
- Kolmanneksi: On edistettävä metsäsektorin markkinoiden nykyaikaisen infrastruktuurin kehitystä.

Lopetan tähän ja luovutan puheenvuoron Novgorodin kuvernöörille M.M. Prusakille, joka on tehnyt suuren työn tämän kokouksen aineiston valmistelussa. Täällä ovat mukana myös pääministeri ja varapääministerit. Pyynnöstäni hallitus siirsi metsästrategioiden käsittelyä viikolla, jotta olisi mahdollisuus perehtyä valtakunnanpuheenvuoron puheenjohtajiston työryhmän työhön ja ottaa se huomioon lopullisen päätöksen valmistelussa.

Tulkintaa

Metsäsektorin kehittämisen pysähtyneisyyden tila todetaan selvästi ja varsinkin valtion metsätulojen kannalta tilannetta pidetään kestäättömänä. Tuotannon alenemista kuvaavassa arvioissa ei oteta huomioon tiettyjä myönteisen kehityksen piirteitä. Arvio tehottomasta hallinnosta kohdistuu lähinnä luonnonvaraministeriön alaiseen metsähallintoon. Presidentin hallinnon tarkastusyksikkö esitti elokuussa raportin, jossa luonnonvaraministeriötä arvosteltiin hyvin ankarasti.

Todetaan selvästi, että metsäsektorilla ei ole sivistyneen markkinatalouden toimintatapaa vaan pimeän talouden ilmiöitä esiintyy yleisesti.

Vertikaalisesti integroituneiden yhtiöiden muodostuminen on myönteinen esimerkki nykyaikaisen infrastruktuurin kehityksestä. Presidentti arvioi, että ne pystyvät toteuttamaan puunkorjuuta, puunjalostusta ja metsän uudistamista. Tämä voidaan tulkita kannanotoksi, että vertikaalisille integraateille voidaan antaa vastuu koko metsäsektorin tuotannosta metsänhoidosta lopputuotteisiin asti (kts. myös loppuyhteenvedon kohdat ensiksi ja kolmanneksi).

Presidentti esittää konsessiot ja pitkäaikaisen vuokrauksen keinoina pitkäjänteisen talouden harjoittamiseen. Kun otetaan huomioon muiden keskeisten vaikuttajien kannanotot, voidaan näiden toteuttamista pitää jokseenkin varmana.

Metsävaratilastoinnin nykyaikaistamisen esille ottaminen tässä yhteydessä on yllättävää, koska metsävarojen perustiedoissa ei pitäisi olla suuria puutteita. Kannanotto voi liittyä tarkastusten paljastamiin metsien käytön ja puukaupan tilastoinnin ongelmiin ja väärinkäytöksiin.

Metsien ekologinen merkitys ja metsätalouden pitkäjänteisyys tuodaan painokkaasti esille. Presidentti painottaa pitkäjänteisyyttä ja metsien uudistamisen turvaamista voimakkaammin kuin monet muut vaikuttajat.

Metsäpaloja kommentoidaan. Metsäpalokysymys kytketään yllättävän voimakkaasti yleiseen hallinnon ja markkinatalouden kehittämiseen.

Puheenvuoron lopusta selviää kuinka presidentti arvostaa lähinnä kuvernööreistä koostuvan valtakunnan neuvoston merkitystä vaikka hän ei ottanutkaan kantaa neuvoston puheenjohtajiston esitykseen itsenäisen metsäministeriön perustamiseksi.

Valtakunnan neuvoston kokouksen ja sitä seuranneen hallituksen käsittelyn jälkeen metsäsektorin strategioiden valmistelusta käydyssä keskustelussa ei ole toistaiseksi tullut esille mitään, mikä poikkeaisi presidentin puheenvuorossa esitetyistä periaatteista. Metsäsektorin tulevaisuus aiotaan rakentaa suurten vertikaalisesti integroitujen yhtymien varaan, jotka vastaavat koko tuotantoketjusta. Ne tulevat saamaan vahvan aseman metsävarojen käytössä pitkäaikaisten vuokrasopimusten ja konsessioiden kautta. Samansuuntainen kehitys on menossa muillakin teollisuuden aloilla ja maataloudessa. Valtion metsähallinto keskittyy hallintoon ja valvontaan. Metsähallinnon organisoitumisen uusi malli ei ole vielä hahmottunut. Siinä on tärkeää kysymys toimivallan jaosta alueiden (kuvernöörit) ja federaation hallinnon välillä.

LIITTEET